

§ 61

Remiss från Utbildningsdepartementet: Avveckling av studiestartsstödet

Ärendenr 2025/73-1.3.1.5

Arbetsmarknads- och gymnasienämndens beslut

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden beslutar att anta yttrande enligt nedan som sitt eget och avge som Luleå kommuns svar till Utbildningsdepartementet.

Reservationer

Dag Sundberg (M), Göran Nygren (C), Arvid Persson (M), Sara Öneby Nordström (KD), Thomas Söderström (L) och Ilkka Isaksson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen föreslår i promemorian att studiestartsstödet avvecklas. Förslaget innebär en minskning av anslaget på 100 miljoner under 2025 samt att stödet avvecklas helt till den 1 januari 2026.

Studiestartsstöd är ett bidrag som vissa arbetslösa kan få under en kortare tid för att studera på grundskole- eller gymnasienivå och därmed öka chanserna till jobb. Det är hemkommunen som i första hand bedömer vilka som tillhör målgruppen för studiestartsstödet.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens yttrande

Att studiestartsstödet avvecklas innebär att studiemedel blir den huvudsakliga källan till studiefinansiering. För individen innebär det att det endast finns en väg att finansiera sina studier på. Det totala beloppet för studiemedel (bidrag och lån) uppgår till 14 625 kronor per studiemånad jämfört med studiestartsstödet som uppgår till 12 103 kronor per studiemånad.

Beloppet för studiemedel är förvisso högre än beloppet för studiestartsstödet men innehåller då också en lånedel på 4819 kronor som bidrar till högre skuldsättning. Dock kan målgruppen (de med kortast tidigare skolbakgrund) ändå hålla nere sin skuldsättningsnivå för studier på lägre nivå genom att få det högre studiebidraget.

Sammantaget är det oklart om ett borttagande av studiestartsstödet medför några större konsekvenser för den enskilda men det skulle kunna upplevas negativt då bidragsnivån sänks trots att möjligheten till högre ersättning ökar men att det då ingår en lånedel.

Att ha olika lösningar på finansiering i samma grupp av elever har ibland upplevts som problematiskt, då eleverna pratar med varandra vilket har lett till källa för konflikt och en upplevelse av orättvisa. För kommunen innebär det att studie- och yrkesvägledningen inte behöver sitta med elever och göra ansökningar om studiestartsstöd vilket väsentligt kommer att minska arbetsbördan för de som handlägger ärendena.

Luleå kommun kan ändå se att en avveckling kan få konsekvenser för den enskilda som kan leda till att färre söker sig till utbildningar.

Studiestartsstödet har även varit en motivationsfaktor för att få vissa grupper att påbörja studier, särskild för dem som varit utanför utbildningssystemet under en längre tid. I stället för att helt avveckla stödet anser Luleå kommun att man borde kunna förbättra riktlinjerna och administrationen för att säkerställa att det når rätt målgrupp och används effektivt.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har föreslagit arbetsmarknads- och gymnasienämnden besluta att anta yttrande enligt ovan som sitt eget och avge som Luleå kommuns svar till Utbildningsdepartementet.

Arbetsmarknads- och gymnasienämndens arbetsutskott har 2025-04-29 § 24 förslagit arbetsmarknads- och gymnasienämnden besluta att anta yttrande med antagen ändring enligt ovan som sitt eget och avge som Luleå kommuns svar till Utbildningsdepartementet. Under ärendets behandling i arbetsutskottet reserverade sig Dag Sundberg (M) mot beslutet.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Dag Sundberg (M), Göran Nygren (C), Arvid Persson (M), Sara Önneby Nordström (KD), Thomas Söderström (L) och Ilkka Isaksson (SD) föreslår ändring enligt följande under rubriken Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens yttrande, sjätte stycket, ändring anges i *kursiv stil*: Studiestartsstödet har även varit en motivationsfaktor för att få vissa grupper att påbörja studier, särskild för dem som varit utanför utbildningssystemet under en längre tid. *Luleå kommun tillstyrker promemorian och förslaget att avveckla studiestartsstödet. I stället för att helt avveckla stödet anser Luleå kommun att man borde kunna*

~~förbättra riktlinjerna och administrationen för att säkerställa att det når rätt målgrupp och används effektivt.~~

Lena Edenbrink (S) föreslår bifalla arbetsutskottets förslag.

Dag Sundberg (M), Arvid Persson (M), Göran Nygren (C), Ilkka Isaksson (SD), Sara Önneby Nordström (KD) och Thomas Söderström (L) reserverar sig skriftligt mot beslutet enligt bilaga AGN Hid: 2025.500.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Dag Sundberg med fleras ändringsförslag under proposition och finner att arbetsmarknads- och gymnasienämnden avslår förslaget.

Ordföranden ställer därefter arbetsutskottets förslag under proposition och finner att arbetsmarknads- och gymnasienämnden bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Promemorian U 2025/00711 föreslår att studiestartsstödet avvecklas eftersom det ofta går till fel målgrupp, vilket leder till felaktiga utbetalningar. Regeringen anser att stödet inte används som avsett och att det finns tillräckliga studiefinansieringsmöjligheter inom det befintliga studiemedelssystemet. Avvecklingen innebär att lagen om studiestartsstöd upphävs den 1 januari 2026, med följdändringar i annan lagstiftning. Detta ska minska felaktiga utbetalningar och administration, samt säkerställa att stöd endast ges till de som har rätt till det.

Dialog

Dialog har förts med studie- och yrkesvägledare som är de som hanterar ansökningarna om studiestartsstöd.

Beslutsunderlag

- Remiss av promemorian Avveckling av studiestartsstödet, AGN Hid: 2025.264
- Missiv promemorian Avveckling av studiestartsstödet, AGN Hid: 2025.265
- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende remiss av promemorian avveckling av studiestartsstödet, AGN Hid: 2025.474
- Skriftlig reservation (M), (C), (SD), (KD), (L), AGN Hid: 2025.500
- Arbetsmarknads- och gymnasienämndens arbetsutskotts beslut 2025-04-29 § 24, AGN Hid: 2025.510

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet

Skolchef Vuxenutbildningen

Arbetsmarknads- och utbildningsdirektör